

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 18 lipca 2018 r., w sprawie z wniosku K. M. i R. M. (1) z udziałem M. (...) o podział majątku wspólnego i dział spadku po W. M. i B. M. z domu F., częściowy dział spadku po R. M. (2) oraz o podział majątku wspólnego po W. M. i M. O., Sąd Rejonowy w Skierniewicach:

1. ustalił, że w skład majątku objętego małżeńską wspólnością majątkową B. M. z domu F. oraz W. M. wchodzi spółdzielcze lokatorskie prawo do lokalu mieszkalnego nr (...), położonego w S. przy ul. (...), wraz ze związanym z tym prawem wkładem mieszkaniowym, należące do zasobów (...) Spółdzielni Mieszkaniowej w S.;
2. ustalił, że udziały B. M. z domu F. oraz W. M. w ich majątku wspólnym są równe;
3. ustalił, że w skład spadku po B. M. z domu F., zmarłej w dniu 14 lipca 1987 roku w S., ostatnio stale zamieszkałej w S., wchodzi udział $\frac{1}{2}$ części we wkładzie mieszkaniowym, związanym ze spółdzielczym lokatorskim prawem do lokalu mieszkalnego nr (...) przy ul. (...) w S.;
4. ustalił, że w skład spadku po R. M. (2), synu W. i B., zmarłym w dniu 27 stycznia 2003 roku w W., ostatnio stale zamieszkałym w O., wchodzi udział $\frac{1}{4}$ części we wkładzie mieszkaniowym, związanym ze spółdzielczym lokatorskim prawem do lokalu mieszkalnego nr (...) przy ul. (...) w S.;
5. ustalił, że w skład spadku po W. M., synu T. i H., zmarłym w dniu 20 czerwca 2004 roku w S., ostatnio stale zamieszkałym w S., wchodzi udział $\frac{3}{4}$ części we wkładzie mieszkaniowym, związanym ze spółdzielczym lokatorskim prawem do lokalu mieszkalnego nr (...) przy ul. (...) w S.;
6. dokonał podziału majątku wspólnego i działu spadku po B. M. z domu F. oraz W. M., jak również częściowego działu spadku po R. M. (2) w ten sposób, że związany ze spółdzielczym lokatorskim prawem do lokalu mieszkalnego nr (...) przy ul. (...) w S. wkład mieszkaniowy, o wartości 84.763 zł (osiemdziesiąt cztery tysiące siedemset sześćdziesiąt trzy złote) przyznał uczestniczce M. O.,
7. umorzył postępowanie w części, obejmującej wniosek o podział majątku wspólnego W. M. i M. O.;
8. zasądził od M. O. na rzecz:
  - a) K. M. kwotę 12.844,62 zł (dwanaście tysięcy osiemset czterdzieści cztery złote sześćdziesiąt dwa grosze), płatną w terminie sześciu miesięcy od uprawomocnienia się niniejszego postanowienia, z ustawowymi odsetkami za opóźnienie na wypadek uchybienia terminowi płatności,
  - b) R. M. (1) kwotę 12.844,62 zł (dwanaście tysięcy osiemset czterdzieści cztery złote sześćdziesiąt dwa grosze), płatną w terminie sześciu miesięcy od uprawomocnienia się niniejszego postanowienia, z ustawowymi odsetkami za opóźnienie na wypadek uchybienia terminowi płatności,
  - c) B. M. kwotę 7.063,58 zł (siedem tysięcy sześćdziesiąt trzy złote pięćdziesiąt osiem groszy) płatną w terminie sześciu miesięcy od uprawomocnienia się niniejszego postanowienia, z ustawowymi odsetkami za opóźnienie na wypadek uchybienia terminowi płatności,
9. ustalił, że wnioskodawcy i uczestniczki ponoszą koszty związane ze swoim udziałem w sprawie,
10. przyznał i wypłacił ze Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Skierniewicach na rzecz radcy prawnego A. K.:

a) kwotę 5.166 zł (pięć tysięcy sto sześćdziesiąt sześć złotych) tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej wnioskodawcy K. M. z urzędu,

b) kwotę 5.166 zł (pięć tysięcy sto sześćdziesiąt sześć złotych) tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej wnioskodawcy R. M. (1) z urzędu,

c) kwotę 2.583 zł (dwa tysiące pięćset osiemdziesiąt trzy złote) tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej uczestniczce B. M. z urzędu,

11. orzekł, że nieuiszczone koszty sądowe poniesie Skarb Państwa.

Apelację od powyższego orzeczenia wywiedli wnioskodawcy, zaskarżając je w części – co do pkt 8 lit. a i b, tj. w zakresie, w jakim Sąd ustalił spłatę od M. O. na rzecz wnioskodawców jedynie na kwoty po 12.844,62 zł, podczas gdy spłata powinna wynosić po 21.461,39 zł na rzecz każdego z wnioskodawców.

Kwestionowanemu rozstrzygnięciu apelujący zarzucili naruszenie art. 358¹ § 3 k.c., art. 1035 k.c. i art. 212 § 2 k.c. poprzez ustalenie błędnej wysokości spłaty i niewłaściwe rozważenie interesów stron przy powszechnie znanej zmianie wartości siły nabywczej pieniądza w latach 1978, 1991 i 2004, tj. poprzez błędne uznanie, że wpłata kwoty 260.000 (...) w 1991 r. odpowiadała 86% wkładu mieszkaniowego, co w efekcie doprowadziło do błędnego uznania, że nakład z majątku wspólnego M. (...) na majątek osobisty W. M. odpowiada kwocie 72.896,18 zł.

W oparciu o tak sformułowane zarzuty, apelujący domagali się zmiany zaskarżonego postanowienia w pkt 8 lit. a i b poprzez zasądzenie od M. O. na rzecz K. M. i R. M. (1) spłat w kwotach po 21.461,39 zł, jak również wniesli o zasądzenie kosztów postępowania za II instancję, w tym kosztów zastępstwa procesowego świadczonego na rzecz wnioskodawców z urzędu, nieopłaconych w całości ani w części.

Apelujący wniesli również o dopuszczenie do akt sprawy wykazu przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń w gospodarce narodowej w PLN w latach 1950-2016 na okoliczność, że Sąd Rejonowy w swoich rozważaniach nie wziął pod uwagę hiperinflacji oraz, że dokonując waloryzacji nakładu przy pomocy porównania przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia, można ustalić, że kwota 260.000 (...) w 1991 r. nie mogła stanowić równowartości kwoty 79.896,18 PLN.

W odpowiedzi na apelację, uczestniczka M. O. domagała się jej oddalenia w całości oraz zasądzenia od wnioskodawców na jej rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja wnioskodawców okazała się bezzasadna.

Tytułem wstępu stwierdzić należy, że Sąd odwoławczy w całości podziela ustalenia faktyczne Sądu I instancji, przyjmując je za własne i czyniąc integralną częścią poniższych rozważań. W konsekwencji, Sąd Okręgowy nie widzi konieczności ich ponownego, szczegółowego przytoczenia.

Kwestionowanemu rozstrzygnięciu apelujący postawili tylko jeden zarzut, a mianowicie zarzucili, iż Sąd I instancji naruszył art. 358¹ § 3 k.c., art. 1035 k.c. i art. 212 § 2 k.c. poprzez błędne ustalenie wysokości kwot należnych wnioskodawcom tytułem spłat oraz niewłaściwe rozważenie interesów uczestników postępowania przy powszechnie znanej zmianie wartości siły nabywczej pieniądza w latach 1978, 1991 i 2004, tj. poprzez błędne uznanie, że w 1991 r. kwota 260.000 (...) odpowiadała 86% wkładu mieszkaniowego, co w efekcie doprowadziło do błędnego uznania, że nakład z majątku wspólnego M. (...) na majątek osobisty W. M. odpowiada kwocie 72.896,18 zł.

Zarzut ten jest chybiony.

Zgodnie bowiem z ugruntowanym w orzecznictwie poglądem, podzielanym również przez Sąd Okręgowy, art. 358¹ § 3 k.c. nie ma zastosowania przy podziale majątku wspólnego (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 9 września 2009 r., V CSK 39/09, L., z dnia 26 stycznia 2011 r., II CSK 321/10, L., czy z dnia 29 września 2011 r., IV CSK 632/10, L.).

Prawo rodzinne stanowi część prawa cywilnego, ale wykazuje swoiste cechy. Z tego względu przepisy prawa rodzinnego mają charakter *lex specialis* w stosunku do przepisów prawa cywilnego. Materialnoprawną podstawą żądania zwrotu wydatków i nakładów na majątek osobisty, poczynionych z majątku wspólnego małżonków, jest art. 45 k.r.o., a w sprawach nieunormowanych stosuje się odpowiednio – z mocy odesłania zamieszczonego w art. 46 k.r.o. – przepisy o wspólności majątku spadkowego i o dziale spadku. To unormowanie, potwierdzone przez przepisy procesowe (art. 567 § 1 i 3 k.p.c.), ma charakter wyczerpujący, wyłączający korzystanie w jego obrębie z art. 358¹ § 3 k.c., nawet w sposób odpowiedni. Przy podziale majątku dorobkowego małżonków nie orzeka się „o zmianie wysokości lub sposobu spełnienia świadczenia od początku pieniężnego”, lecz uwzględnia się w końcowym rozliczeniu wydatki i nakłady w sposób przyjęty od dawna w judykaturze. Wprowadzony później – a mianowicie dopiero na mocy ustawy z dnia 28 lipca 1990 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 55, poz. 321) – art. 358¹ § 3 k.c. nie może tych zasad zmienić ani korygować. (vide: postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 września 2009 r., V CSK 39/09, L.).

Na tle stosowania art. 45 k.r.o., utrwalił się w judykaturze pogląd – na który zresztą powołał się Sąd I instancji, dokonując rozliczenia nakładów – zgodnie z którym nakłady z majątku wspólnego na majątek odrębny należy rozliczyć w ten sposób, że ustala się stosunek procentowy ich wartości do wartości nabywanego składnika majątkowego w chwili nabycia, a następnie tę relację „przenosi się” na chwilę dokonywania podziału majątku wspólnego małżonków (por. uchwały Sądu Najwyższego z dnia 16 grudnia 1980 r., III CZP 46/80, L., z dnia 17 kwietnia 1989 r., III CZP 31/89, (...) 1989, nr 4, s. 12, czy z dnia 5 października 1990 r., III CZP 55/90, L., jak również postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 grudnia 2008 r., III CSK 356/08, L.).

Przenosząc powyższy wywód na grunt sprawy, będącej przedmiotem kontroli instancyjnej, stwierdzić zatem trzeba, że w sytuacji, gdy Sąd Rejonowy, wobec braku możliwości poczynienia odmiennych ustaleń, będącego konsekwencją niedostatku materiału dowodowego, przyjął, iż wkład mieszkaniowy, związany ze spółdzielczym lokatorskim prawem do lokalu nr (...), położonego w S. przy ul. (...), stanowiący 70% kosztu budowy w/w lokalu, został splecony z majątku wspólnego W. M. i uczestniczki M. O. w 86%, wartość owego nakładu na dzień ustania wspólności majątkowej małżeńskiej W. M. i M. O. – przy ustaleniu, że rynkowa wartość przedmiotowego lokalu według stanu na dzień 20 czerwca 2004 r. i według cen aktualnych – wyraża się kwotą 72.896,18 zł [86% x (70% x 121.090 zł)]. W konsekwencji, Sąd I instancji trafnie ustalił, że obojgu wnioskodawcom należą się spłaty w kwotach po 12.844,62 zł [(13/48 x 84.763 zł) – (1/4 x 36.448,09 zł) – 1.000 zł].

Wobec powyższego, należy sformułować wniosek, iż apelacja nie zawiera zarzutów, mogących podważyć stanowisko Sądu Rejonowego, a tym samym, jako bezzasadna, podlegać musi oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.

Tytułem pomocy prawnej udzielonej z urzędu w postępowaniu apelacyjnym K. M. i R. M. (1) Sąd odwoławczy przyznał r. pr. A. K. kwotę 738 zł, której wysokość ustalił w oparciu o § 16 ust. 1 pkt 1 w zw. z § 8 pkt 4 i w zw. z § 4 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (Dz. U. z 2016 r., poz. 1715).

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd Okręgowy orzekł w oparciu o art. 520 § 1 k.p.c.

--	--